

ESPORGA D'ARBRAT

Abans de començar a podar un arbre s'han d'entendre els següents principis:

1. Cada tall té el potencial de canviar el creixement de l'arbre. Sempre s'ha de tenir un objectiu en ment abans de realitzar-lo.
2. La tècnica adequada és essencial. Una poda deficient pot causar danys que duraran tota la vida de l'arbre. S'ha veure a on i com realitzar els talls abans d'agafar les estisores.
3. Els arbres no cicatritzen de la mateixa manera que ho fan les persones. Quan un arbre és ferit, aquest desenvolupa teixit per sobre de la ferida i la "compartimenta"; la ferida queda continguda dins de l'arbre per sempre.
4. Com a regla general, els talls petits provoquen menys dany a l'arbre que els talls grans. Per aquest motiu és important realitzar una poda adequada (de formació) dels arbres joves.
5. Cal adequar la poda a les característiques de cada arbre i de cada espècie

Les podes a realitzar dins el present concretar es poden definir com a:

1. Poda de formació

Es realitzarà la poda de formació en tot l'arbrat jove, que requereixi de poda. Sobretot caldrà tenir en compte aquells carrers on predomini l'arbrat jove (de primera categoria), ja que una poda correcta en formació, estalviarà podes de servitud de pas i de manteniment en estat adult.

2. Poda de manteniment

L'esporga de manteniment és aquella que combina la neteja i el sanejament eliminant branques seques, branques que es creuen entre elles i que no mantenen l'estructura de l'arbre i branques que interfereixen en edificacions o infraestructures (en aquest cas, només quan és imprescindible fer-ho).

La poda ha de ser l'estrictament necessària, eliminant les branques o reiterats des de la base (selecció) i les intervencions han de ser adaptades a les espècies, situacions, característiques i necessitats, defugint d'intervencions estandarditzades que poden ser perjudicials per al desenvolupament de l'arbre. La poda de manteniment inclou:

Poda de neteja, sanejament o aclarida

Es tracta d'una poda de selecció; és a dir, s'eliminen de forma selectiva una o més branques (o reiterats), per tal d'accelerar de forma artificial el procés de supressió de fusta morta o amb risc de caiguda, realitzat de manera controlada i sempre respectant l'estructura de l'arbre.

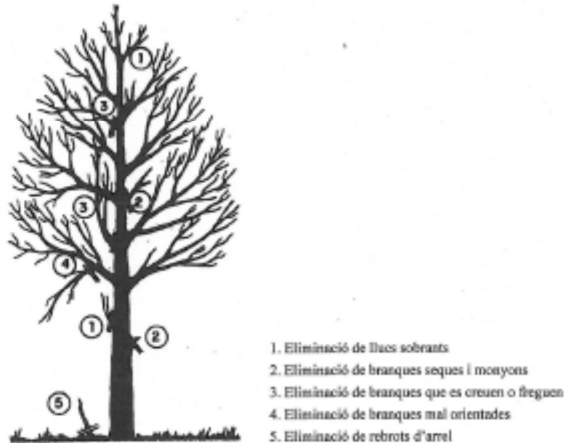
Cal fer una poda de les branques seques, malaltes, mal orientades, esqueixades, rebrots d'arrel...sempre tallant les branques des de la base (no fent reduccions).

Es suprimeixen de manera selectiva una o vàries de les parts següents:

- Branques mortes
- Branques esqueixades, trencades o en procés de secada
- Branques malaltes sense possibilitat de recuperació
- Branques amb unions dèbils
- Branques mal orientades, que es creuen o que es troben en competència amb altres en un mateix espai

- Rebrotos d'arrel
- Retirada de fruits (en cas que aquests presentin problemes per la seva caiguda o problemes de caire fitosanitari)

EXEMPLE DE PODA DE NETEJA

Font: NTJ 14C. Part 2. Manteniment de l'arbrat: poda.

Si l'arbre presenta simptomatologia de patir qualsevol malura, s'evitarà la transmissió dintre del propi exemplar esporgant en primer lloc les parts no infectades i deixant pel final les parts que sí que presenten evidències d'estar infectades. A més a més, entre la poda d'un arbre a un altre es desinfectaran sempre les eines per evitar contagis entre exemplars.

Qualsevol element extern a l'arbre que no estigui destinat a la seva millora estructural o fisiològica (com filferros, cables, cordes, claus...) serà retirat.

Poda d'adaptació i servitud

Poda necessària per tal d'adaptar l'arbre en el seu lloc a la via pública, realitzada amb l'objectiu que l'arbre no interfereixin en senyals, trànsit rodat, pas de vianants...Aquesta poda cal preveure-la dins la poda de formació. Només en aquells casos que no s'hagi realitzat en la formació i quan sigui estrictament necessari s'eliminaran/reduiran aquestes branques. En aquesta poda està inclosa la poda de refaldat.

Es procedeix a suprimir o reduir, en el cas que es pugui, les branques que redueixen visibilitat a zones de pas o servituds. Per tant, la poda de servitud de pas consisteix en:

- Deixar lliure d'interferències les xarxes aèries d'infraestructures de serveis i edificacions. Es donarà especial importància a la poda lateral del brancatge que es pugui aproximar a les edificacions i façanes dels habitatges, reduint el desenvolupament dels arbres vers les edificacions, tot potenciant el desenvolupament de l'arbre cap a la via pública i vial (allunyant-lo dels habitatges, tot mantenint una estructura equilibrada de l'arbre).
- Donar espai de llum suficient i evitar que el brancatge afecti al pas de vianants, el trànsit de vehicles, senyalització vertical viària, semàfors i fanals
- Facilitar l'entrada de llum i claror en carrers i vies públiques, especialment en període hivernal

Poda de seguretat

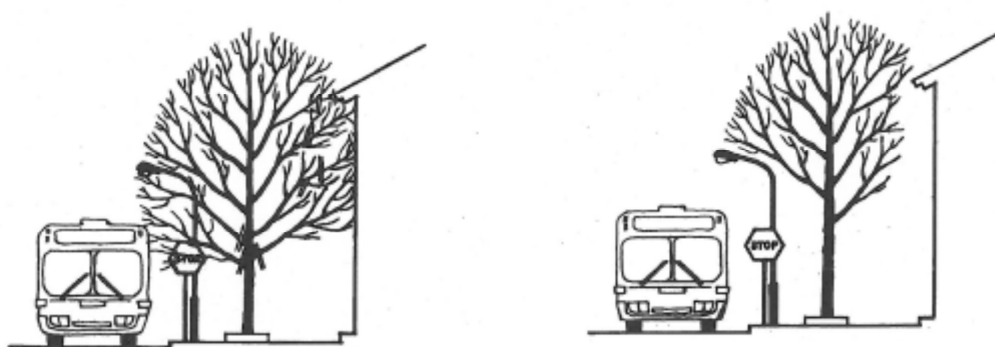
Poda necessària per tal d'eliminar selectivament les branques que provoquen afectacions a altres elements urbans, que poden portar a una situació de risc, i de les pròpies branques o arbres amb risc de trencament o caiguda.

Els riscos que es pretenen evitar en la poda de seguretat són els següents:

- Despreniment de branques que podrien causar danys a persones o béns.
- Fregament de branques que podrien causar danys o inconvenients a edificis, instal·lacions, infraestructures i serveis.
- Afectació del brancatge baix al pas de vianants, al trànsit de vehicles, a la senyalització vertical, a marquesines i a altres elements de mobiliari urbà.
- Afectació del brancatge a elements d'enllumenat públic.
- Caiguda o trencament de l'arbre.

En la poda de seguretat es pot tallar completament la branca que molesta o deixar un tira-saba de creixement més apropiat.

EXEMPLE DE PODA DE SEGURETAT

Font: NTJ 14C. Part 2. Manteniment de l'arbrat: poda.

3. Poda de reducció

La poda de reducció consisteix en l'eliminació selectiva de branques o parts de branques per tal d'aconseguir reduir-ne l'alçària i/o amplada. La majoria de podes de reduccions s'han de fer sobre arbres que no han estat plantats tenint en compte el seu creixement, pel que el seu desenvolupament interfereix en façanes, fanals i altre mobiliari. Amb una bona selecció d'espècies, adaptades a les amplades de carrer, s'evitarien moltes d'aquestes podes.

La poda de reducció obeeix als següents objectius:

- Donar l'espai de seguretat eficient a la xarxa aèria de serveis o edificacions
- Intentar assegurar l'estàtica d'algunes branques o de l'arbre sencer i evitar perills
- Permetre l'arribada de llum solar a habitatges o l'arribada de la llum dels fanals al carrer (sobretot a l'hivern)

3.1. Poda de tercejat

Un tipus de poda de reducció de capçada és el tercejat. Ben aplicat consisteix en una reducció segons el mètode anglès, però reduint un terç cadascuna de les branques i deixant sobre l'arbre dues tercers parts.

Aquesta esporga només es farà excepcionalment i sempre es realitzarà sota la supervisió d'un tècnic. S'ha d'anar en compte amb el tercejat, ja que a més una poda molt severa, si s'aplica malament, eliminant dues tercers parts de branques i deixant-se només 1/3. **Aquest tercejat mal entès és una pràctica totalment inadmissible, com també són inadmissibles l'escapçat i l'esmotxat, pràctiques que s'han de descartar si no és que són prèvies a la tala sencera de l'arbre.**

3.2. Poda de brocada

Aquesta poda es pot fer amb algunes espècies de fulla caduca, com moreres o pollancre de Canadà, i només té sentit en alguns casos quan es vol evitar la producció de fruits o llavors enutjoses.

Es redueix la capçada de l'arbre fins a les branques principals (primàries, secundàries, terciàries...) segons l'arbre i característiques, formant brocades a varis nivells mantenint una estructura proporcional i equilibrada de l'arbre. Les espècies en que s'aplica aquest tipus d'esporga són:

- Moreres amb fructificació
- Pollancre (peus femenins) amb formació de llavor alada reduint possibles situacions d'al·lèrgies

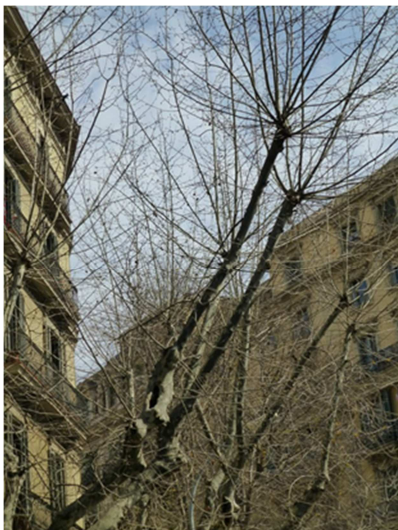
4. Poda de reformació

La poda de reformació es realitzarà en ubicacions específicament indicades i es durà a terme sota la supervisió i directius de la DSEVB.

La poda de reformació és una poda de reducció que es realitza en arbres on el punt d'unió entre les branques i suplents tenen podridures importants, i per tant, els braços de palanca representen una situació de risc. És una poda excepcional que no es pot aplicar en arbres amb poca vitalitat. D'altra banda, només es podrà aplicar en espècies amb bona resposta de compartimentació, com són el plàtan, tipuana i om.

L'objectiu és reduir els braços de palanca en aquells arbres que ja no poden recuperar una estructura "sana" i restar vitalitat als suplents (noves brotacions que "supleixen" les branques tallades), que poden presentar situacions de risc.

Es redueix la capçada fins a les branques, eliminant tots els suplents, anant a fusta "vella". Si en el punt de tall hi ha una podridura, es talla per sobre de la podridura, ja que és on l'arbre té la reserva de midó i la fusta està treballant en la seva compartimentació; si es treu la podridura i es talla sobre de fusta verda es torna a iniciar el procés de compartimentació, amb el risc d'entrada de plagues i malures, i debilitament de l'arbre per retirada de midó.

Estructura existent arbre tipus Eixample

Proposta del punt de tall

5. Poda de palmeres

Com en el cas dels arbres, des del punt de vista biològic, biomecànic i patològic, la millor opció és no esporgar les palmeres. La poda de palmeres es basa pràcticament en l'eliminació de fulles seques o flors i fruits, donat el seu risc de caiguda, sobretot en vies públiques i zones de pas.

Degut a la plaga del morrut de la palmera, la Generalitat de Catalunya recomana esporgar les palmeres de Novembre a Febrer. Fora d'aquesta època, només es realitzaran urgències o treballs puntuals, sempre sota la supervisió de la DSEVB.

Atès que els estípits no tenen capacitat de rebrotat si són tallats, cal anar molt en compte amb la poda de no malmetre l'ull de la palmera. D'altra banda, qualsevol ferida/cavitat en l'estípit deguda a una poda mal feta o excessiva, provoca un defecte en la palmera incurable, que pot tenir conseqüències posteriors en la seva estabilitat i per tant pot esdevenir en un risc. Per aquest motiu, només es trauran les fulles, flors i fruits secs o morts, i només es tallaran fulles verdes, en cas de retirada de nius de cotorra, sempre sota indicació de la DSEVB.

Els treballs de poda de les palmeres, especialment aquells que impliquin enfilar-se a les palmeres (per no tenir accés amb plataforma), han de ser realitzats per podadors qualificats que coneguin l'estructura i fisiologia de les palmeres, així com les normes de seguretat a aplicar en els treballs. Quan s'hagin de realitzar treballs "de trepa" en palmera s'utilitzaran bicicleta o estreps (mai esperons o similars, que provoquen ferides irreversibles en l'estípit).

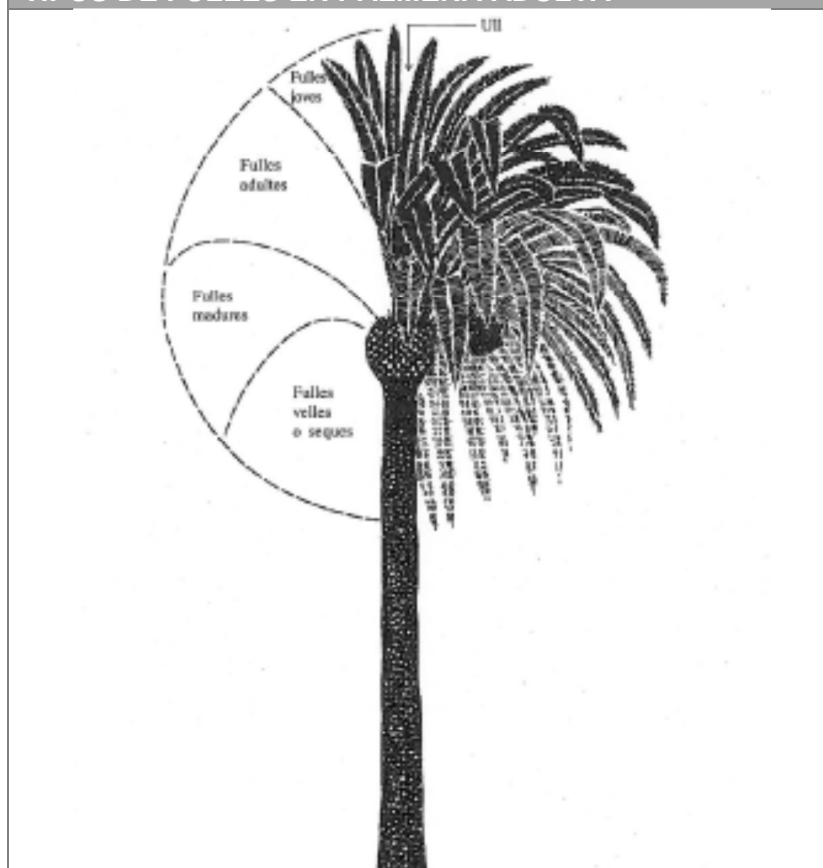
Eliminació de fulles i neteja de l'estípit

Com s'ha dit anteriorment, només s'eliminaran les fulles seques o malaltes. Quan els condicionants urbans requereixin una poda de fulles verdes, es recomanable només retirar una corona de fulles verdes, però sempre les madures, mai les adultes (vegeu figura...).

A part de retirar les fulles seques, per evitar la seva caiguda, també cal retirar les fulles trencades pel seu raquis durant tempestes o ventades, així com aquelles més baixes, que molesten el pas de vianants.

En les espècies de fulles marcescents, no és necessari l'eliminació de fulles, ja que es tracta d'un tema purament estètic (com és el cas de les *Washingtonia sp.*). En el cas de fulles que cauen ràpidament, sí que és aconsellable una retirada de fulles seques per evitar l'eventual caiguda d'aquestes (és el cas de *Phoenix dactylifera* i *Phoenix canariensis*).

TIPUS DE FULLES EN PALMERA ADULTA

Font: NTJ 14B. Manteniment de palmeres

La neteja de l'estípit només s'ha de realitzar per motius de seguretat (quan les beines foliars es desprenguin soles o amb facilitat), ja que en realitzar ferides poden esdevenir focus d'entrada d'agents patògens. En algunes espècies com *Phoenix dactylifera*, aquesta operació pot repercutir negativament ja que la coberta de tabales seques actua com a escut protector contra l'erosió ambiental, especialment en zones properes al mar. En altres espècies, com la *Washigtonia robusta* no cal fer aquesta actuació, ja que ja es fa de manera natural.

No s'efectuarà mai el repelat o "afaitat" de l'estípit, ja que pot causar danys irreparables.

Eliminació de flors i fruits

En alguns casos i, donada la localització d'alguns exemplars, és necessària la retirada d'influorescències o infrutescències funcionals, donades les molèsties que causen la caiguda dels seus fruits en zones de passeig concorregudes. Només es farà aquesta actuació, sota la indicació de la DSEVB.

En alguns casos també pot ser aconsellable la retirada dels fruits, donat el seu elevat pes, que pot afectar a la biomecànica de la palmera, així com ser font d'aliment d'animals que viuen sobre les palmeres (rates i cotorres).

Formació de la valona

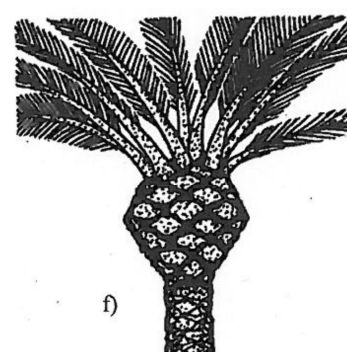
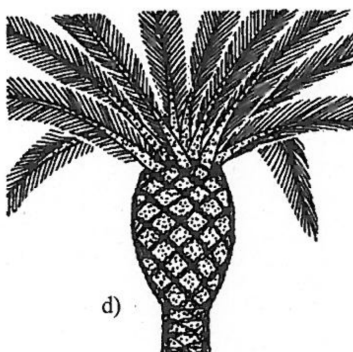
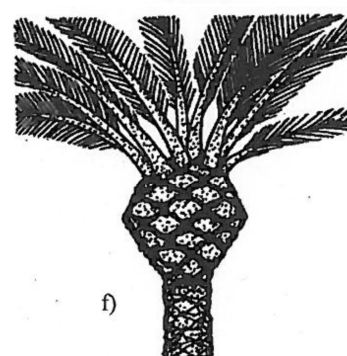
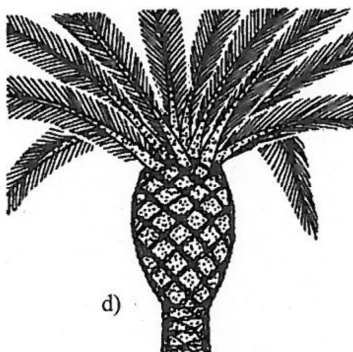
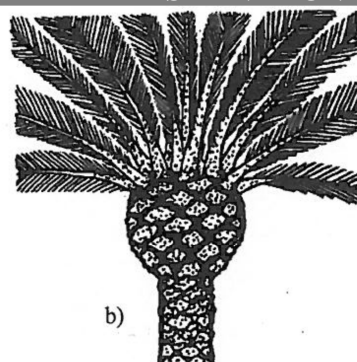
A les espècies com *Phoenix sp.*, es podrà realitzar la formació de la valona, la finalitat de la qual és purament ornamental. Aquesta poda és típica a la costa mediterrània.

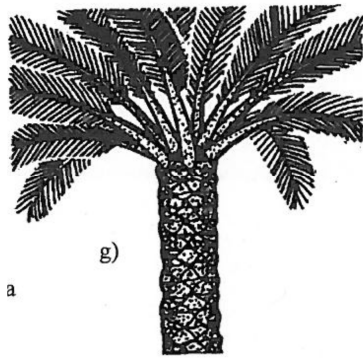
La formació de valona consisteix en el tall de manera regular i ordenada de les restes de les tabales de l'any anterior (les tabales es mantenen adherides a l'estípit uns 3 ó 4 anys), les de les fulles seques podades en l'any en curs i les de la corona de fulles verdes (si s'elimina); totes elles ordenades i perfilades de manera ordenada.

Sovint no es pot predeterminar la forma de la valona fins que no es puja per sobre de la palmera, doncs una banda (normalment la més ombrívola) està més deteriorada que l'altre. Per tant, és aconsellable començar la poda per la banda més deteriorada.

Hi ha moltes formes de valona; en les palmeres de canàries, se sol fer una valona en forma de pilota sense el seu terç superior i amb el tall de les tabales llis (València), o bé de pilota aplatada i amb el tall de les tabales en forma de fletxa (Niça). En les palmeres datileres es pot deixar una valona en forma de copa de cava, tallant les tabales a partir de l'estípit i de forma progressiva cada cop una mica més llargues. Vegeu la figura següent amb diferents exemples de valona

EXEMPLES DE VALONA

a-f) Diferents exemples de valona
g) Palmera sense valona

Font: NTJ 14B. Manteniment de palmeres

La poda de formació en valona només es realitzarà en aquells casos indicats per la DSEVB.

Eliminació de fillols

Algunes espècies de palmeres poden emetre més d'un estípit, a partir dels fillols que surten generalment a la base (tot i que també poden sortir a certa alçada de l'estípit) com són les *Phoenix dactylifera*, *Phoenix reclinata* o *Chamaerops humilis*.

En alguns casos es farà necessari seleccionar els estípits o fillols, eliminant aquells que donin un aspecte desordenat o que no interessi el seu desenvolupament. També la presència de morrut, pot ser un motiu de neteja de fillols, ja que és una zona sensible a l'entrada de plagues.

En qualsevol cas, la retirada dels fillols sempre es farà sota la indicació de la DSEVB.

Retirada de nius

Les capçades de les palmeres són sovint ocupades per nius de cotorres argentines o rates. Si es troben en el mateix moment de la poda seran retirats.

A diferència dels nius de rates, els nius de cotorres solen tenir unes grans dimensions (i pes), pel que per retirar-los, cal tallar fulla verda. Per aquest motiu, els nius de cotorra només es retiraran sota la indicació de la DSEVB.

La poda de palmeres i la fitopatologia

Cal anar amb especial cura en la poda de les palmeres, ja que qualsevol tall de fulla verda/estípit pot representar un atractiu pel morrut de les palmeres (*Rynchophorus ferrugineus*).

D'altra banda, hi ha alguns fongs, molt agressius en palmera (*Fusarium sp*, *Glyocaldium sp*, *Thelaviopsis paradoxa*...) que es poden transmetre i estendre's amb facilitat mitjançant la poda. És del tot necessari la desinfecció de les eines, i en el cas de les motoserres, que no es poden desinfectar de manera efectiva, d'exemplar en exemplar, només tallar les fulles seques.